

การศึกษาแบบเรียนรายวิชาภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในด้านความสอดคล้องและต่อเนื่องกับแบบเรียนรายวิชาภาษาจีน หมวดวิชาศึกษาทั่วไปในระดับอุดมศึกษา ให้มีความพร้อมทางทักษะภาษาแห่งศตวรรษที่ 21 เพื่อสร้างนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณัฐกานต์ ทวีวัฒนเศรษฐ์

สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ 10900

อีเมล: nathakarn.th@ku.th

รับบทความ: 17 กรกฎาคม 2563 แก้ไขบทความ: 20 ตุลาคม 2563 ตอรับบทความ: 20 ธันวาคม 2563

บทคัดย่อ: บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของแบบเรียนภาษาจีนที่ใช้สอนรายวิชาภาษาจีน หมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน โดยเปรียบเทียบแบบเรียนรายวิชาภาษาจีนที่ปัจจุบันใช้ในระดับอุดมศึกษากับแบบเรียนรายวิชาภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและหลักสูตรภาษาจีนศึกษานานาชาติ ผลการวิจัยพบว่า แบบเรียนมีคำศัพท์ใหม่จำนวนน้อย วงคำศัพท์แคบ ทั้งคำศัพท์และเนื้อหาบทเรียนมีความซ้ำซ้อนกับสิ่งที่นิสิตได้เคยศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้นแบบเรียนควรมีความเชื่อมโยงพื้นฐานความรู้เดิมในระดับมัธยมศึกษาสู่การต่อยอดทางความรู้ ควรมุ่งพัฒนาศักยภาพนิสิตเพื่อการเรียนรู้ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นำไปปฏิบัติได้จริง พร้อมมีความเข้าใจสังคมพหุวัฒนธรรม เป็นบุคคลทางทักษะภาษาแห่งในศตวรรษที่ 21 เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการเขียนแบบเรียนให้เหมาะสมกับยุคสมัย

คำสำคัญ: แบบเรียน; วิชาภาษาจีน; ทักษะภาษา; ศตวรรษที่ 21

The Study of Chinese Language Textbooks at the Senior High School in Terms of Consistency and Continuity with the Chinese Language Textbooks for General Education at the Higher Education of Kasetsart University's Students to be Ready for the Language Skills of the 21st Century

Nathakarn Thaveewatanaseth

Chinese Section, Department of Eastern Languages, Faculty of Humanities,
Kasetsart University, 10900, Thailand

Email: nathakarn.th@ku.th

Received: 17th July 2020

Revised: 20th October 2020

Accepted: 20th December 2020

Abstract: This article aims to study the current conditions of Chinese language textbooks for Chinese language teaching in General Education of Kasetsart University, Bang Khean campus by comparing between the current Chinese language textbooks used in Higher Education and the Chinese language textbooks at the Senior High School with International Curriculum for Chinese Language Education. The research found that the textbooks contain a small number of new vocabularies, narrow range of lexicon, and both vocabularies and lessons content are duplicated with what students have studied in Senior High School. Therefore, the textbooks should link to the background of previous knowledge at the Senior High School in order to extending the students' knowledge as well as to developing their potential in self-learning skill, and able to be practical in real life with an understanding of Multicultural society to become people with language skills in the 21st century. For finding ways to develop textbooks in suitable era.

Keywords: Textbook; Chinese Language; Language skills; 21st Century

高中汉语教材与高等教育通识教育汉语教材的 连贯性和连续性的研究为 农业大学学生具备 21 世纪的语言技能

陈玉琳

泰国农业大学人文学院东方语言系中文专业，曼谷，10900，泰国

电子邮箱：nathakarn.th@ku.th

收稿日期：2020-07-17

修回日期：2020-10-20

接受日期：2020-12-20

摘要：本文旨在研究农业大学通识教育汉语教材的现状，依高中汉语教材和高等教育通识教育汉语教材，与《国际汉语教学通用课程大纲》进行对比。研究发现，通识教育汉语教材里的生词量少，词汇范围窄，以及有部分的生词和教学内容都与高中学生所学的内容重复。因此，高等教育的教材应与高中阶段已有的知识背景有关联的，为了扩大学生的知识面，开发他们的自学能力，使他们能够在现实生活中实践，了解多元文化社会，在成为具有 21 世纪语言技能的人。以及提出更适合时代发展教材的途径。

关键词：教材；汉语；语言技能；21 世纪

บทนำ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้เล็งเห็นความสำคัญของทักษะทางภาษาต่างประเทศ ดังนั้นจึงกำหนดให้บัณฑิตปริญญาตรีเรียนวิชาภาษาต่างประเทศ 1 ภาษา จำนวนรวม 9 หน่วยกิต ซึ่งหมวดวิชาศึกษาทั่วไปได้เปิดรายวิชาภาษาต่างประเทศมากถึง 10 ภาษา นอกจากนี้ นิสิตยังสามารถเลือกเรียนภาษาต่างประเทศเป็นวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต และในบางหลักสูตรยังเลือกเรียนเป็นวิชาเฉพาะเลือกนอกสาขาวิชาเอก ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต

ภาษาจีนเป็นภาษาหนึ่งในวิชาภาษาต่างประเทศในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีจำนวน 5 รายวิชา ได้แก่ 01362101 ภาษาจีน I 01362102 ภาษาจีน II 01362201 ภาษาจีน III 01362202 ภาษาจีน IV และ 01362301 ภาษาจีน V โดยสาระการเรียนรู้เริ่มตั้งแต่การออกเสียงระบบพินอิน การเขียนอักษรจีน โครงสร้างและหลักไวยากรณ์จีน โดยพัฒนาทักษะภาษาจีนทั้ง 4 ทักษะ ฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น เมื่อนิสิตผ่านรายวิชาภาษาจีนผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ ทักษะการสื่อสารภาษาจีนกับผู้อื่นในชีวิตประจำวัน และสามารถใช้ภาษาจีนในการค้นคว้าข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ได้

สภาพการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป แบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้ ด้านอาจารย์ผู้สอน มีทั้งอาจารย์คนจีนและอาจารย์คนไทยมอบหมายให้ดำเนินการสอน โดยยึดแผนการสอนเดียวกัน และมีอาจารย์คนไทยเป็นผู้ประสานงานประจำรายวิชา

ด้านจำนวนนิสิต จำนวนผู้เรียนเฉลี่ย 30 คนต่อหมู่เรียน อัตราการลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาจีนระหว่างปีการศึกษา 2559 ถึง 2562¹ พบว่าอัตราการลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาจีน I มากที่สุด เฉลี่ยปีการศึกษาละ 413 คน รายวิชาภาษาจีน II เฉลี่ยปีการศึกษาละ 119 คน รายวิชาภาษาจีน III เฉลี่ยปีการศึกษาละ 55.80 คน ตามลำดับ

¹ <https://regis.ku.ac.th> ระบบสารสนเทศนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รายงานการลงทะเบียนเฉพาะหมู่เรียนที่วิทยาเขตบางเขน ค้นหามื่อวันที่ 8 มกราคม 2563

ด้านแบบเรียนรายวิชาภาษาจีน I ถึงวิชาภาษาจีน V สาขาวิชาจีน ภาควิชาภาษา
ตะวันออกคณะมนุษยศาสตร์ผู้รับผิดชอบรายวิชากำหนดใช้ชุดแบบเรียน HANYU
JIAOCHENG (《汉语教程》) ผู้แต่งหลัก Yang Jizhou โรงพิมพ์ Beijing Language
and Culture University เป็นสื่อการสอนรายวิชาภาษาจีนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมาโดย
ตลอด เพราะเป็นแบบเรียนชุดแรกๆ ที่เขียนโดยคณาจารย์ชาวจีนเพื่อใช้สอนคนต่างชาติที่ไม่
มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนมาก่อน โดยพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้รับความนิยมอย่าง
มากทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

แม้ว่าชุดแบบเรียนภาษาจีน HANYU JIAOCHENG ได้รับความนิยมอย่างมากเป็น
เวลา 20 กว่าปี แต่เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป คำศัพท์ใหม่ๆ วิถีชีวิตของคนก็เปลี่ยนแปลงด้วย
เช่นกัน ด้วยเหตุนี้ เนื้อหาของบทเรียนในแบบเรียนก็ควรพัฒนาให้ทันตามยุคสมัย

วัชรภรณ์ จุฑะรงค์ (2560) ได้กล่าวไว้ในงานวิจัยว่า แบบเรียนนับว่าเป็นเครื่องมือหลัก
และมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สื่อการเรียนเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งต่อกระบวนการ
เรียนรู้ และการสอนของผู้สอน อีกทั้งยังช่วยกำหนดแนวทางการเรียนการสอน
เนื้อหา กิจกรรมของวิชาเรียนเพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้
ของรายวิชานั้นๆ

นริศ วนานันท์ (2559ก, 2559ข) ได้กล่าวถึงแบบเรียนในงานวิจัยว่า ปัจจุบัน
แบบเรียนวิชาภาษาจีนในระดับอุดมศึกษามีผลต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนใน
ระดับอุดมศึกษาที่กำลังเผชิญปัญหาความไม่เชื่อมโยงความรู้และการจัดการเรียนการสอนที่
เหมาะสม เนื่องด้วยผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนมาก่อน ทำให้เกิดการสูญเปล่าทางการศึกษา

ผู้เรียนวิชาภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาในยุคนี้ต่างจากเมื่อก่อน ผู้เรียนส่วนมากมีพื้น
ฐานความรู้ภาษาจีน อย่างน้อยเคยเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี บางคนเรียน
ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา ดังนั้นแบบเรียนภาษาจีนที่ใช้ในระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันนี้ควร
เป็นแบบเรียนที่มีความสอดคล้องและต่อเนื่องด้านคำศัพท์และด้านเนื้อหาบทเรียนจาก
แบบเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

อดุลย์ วังศรีคุณ (2557) เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช และคณะ(2559) อัญชลี จันทร์เสมอ และคณะ (2559) กล่าวถึง
แบบเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ต้องพัฒนาเนื้อหาบทเรียนให้เป็นปัจจุบัน โดยมีรูปแบบการ
เรียนรู้ทักษะในศตวรรษที่ 21 แบบเรียนเป็นทั้งสื่อการเรียนในห้องเรียนและเป็นแหล่งข้อมูล
ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองอีกด้วย

เนื้อหาบทเรียนมีความเชื่อมโยงจากพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนแล้วต่อยอดเพิ่มทักษะ
ความรู้ภาษาจีนให้สูงขึ้นนอกจากผู้เรียนจะได้เรียนรู้ทักษะทางภาษาแล้ว ยังสามารถพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21¹ โดยการเรียนรู้ผ่านเนื้อหา
บทเรียน และการทำกิจกรรมของบทเรียน ทั้งได้ฝึกฝนการสื่อสารและยังได้เรียนรู้ทักษะการ
ทำงานร่วมกัน ความรับผิดชอบทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ การแก้ไขปัญหา ทักษะด้าน
คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ปัจจัยด้านผู้เรียนเป็นอีกสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึง ในแต่ละยุคสมัยมีเอกลักษณ์แตกต่าง
กัน ปัจจุบันผู้เรียน Gen Z ที่กำลังศึกษาในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย มีบุคลิกลักษณะ
เฉพาะ คือ เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยี มีความเป็นตัวของตัวเองสูง มีทักษะทำงานได้หลายๆ
อย่าง (Multitasking skills) มีความคิดสร้างสรรค์ มีความใฝ่รู้ ดังนั้น อาจารย์
สถาบันการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนวิธีการให้ความรู้ ฝึกฝน มุ่งเน้นการศึกษาเตรียมบัณฑิตสู่
สังคม 4.0 และอาชีพในอนาคต

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาสภาพปัจจุบันของแบบเรียนภาษาจีนที่ใช้
สอนรายวิชาภาษาจีนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เปรียบเทียบ

¹ 3Rs ได้แก่ Reading (การอ่าน), (W)riting (การเขียน), (A)rithmetics (คณิตศาสตร์) 8Cs ได้แก่ 1. Critical Thinking & Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา) 2. Creativity & Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม) 3. Collaboration, Teamwork & Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) 4. Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์) 5. Communication, Information & Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ) 6. Computing & Media Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) 7. Career & Learning Self-reliance (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้) 8. Change (ทักษะการเปลี่ยนแปลง)

กับแบบเรียนสัมผัสภาษาจีนที่ใช้สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายว่ามีคำศัพท์ หัวข้อ บทเรียนที่ซ้ำซ้อนหรือไม่ อย่างไร เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแบบเรียนวิชาภาษาจีนให้เหมาะสม และเพิ่มทักษะภาษาในศตวรรษที่ 21 กับผู้เรียนในด้านความสอดคล้องและต่อเนื่อง กับแบบเรียนรายวิชาภาษาจีนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในระดับอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของแบบเรียนภาษาจีนที่ใช้สอนรายวิชาภาษาจีน หมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
- 2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแบบเรียนวิชาภาษาจีนให้เหมาะสม ให้ผู้เรียนมีความพร้อมทางทักษะภาษาแห่งศตวรรษที่ 21

ขอบเขตการวิจัย

1) คำศัพท์และหัวข้อบทเรียนจากแบบเรียน HANYU JIAOCHENG เล่ม DI-YI CE SHANG ถึงเล่ม DI-SAN CE SHANG ฉบับแก้ไขครั้งที่ 3 รวมจำนวน 5 เล่ม 52 บทเรียน ที่ใช้สอนรายวิชาภาษาจีน I ถึงรายวิชาภาษาจีน V¹ หมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ดังนี้

- (1) แบบเรียน HANYU JIAOCHENG เล่ม DI-YI CE SHANG บทที่ 1-15
- (2) แบบเรียน HANYU JIAOCHENG เล่ม DI-YI CE XIA บทที่ 16-25
- (3) แบบเรียน HANYU JIAOCHENG เล่ม DI-ER CE SHANG บทที่ 1-12
- (4) แบบเรียน HANYU JIAOCHENG เล่ม DI-ER CE XIA บทที่ 13-25
- (5) แบบเรียน HANYU JIAOCHENG เล่ม DI-SAN CE SHANG บทที่ 1-2

¹ วิชาภาษาจีน I ใช้แบบเรียน HANYU JIAOCHENG เล่ม DI-YI CE SHANG บทที่ 1-12

วิชาภาษาจีน II ใช้แบบเรียน HANYU JIAOCHENG เล่ม DI-YI CE SHANG บทที่ 13-15 และ DI-YI CE XIA บทที่ 16-22

วิชาภาษาจีน III ใช้แบบเรียน HANYU JIAOCHENG เล่ม DI-YI CE XIA บทที่ 23-25 และ DI-ER CE SHANG บทที่ 1-7

วิชาภาษาจีน IV ใช้แบบเรียน HANYU JIAOCHENG เล่ม DI-ER CE SHANG บทที่ 8-12 และ DI-ER CE XIA บทที่ 13 -17

วิชาภาษาจีน V ใช้แบบเรียน HANYU JIAOCHENG เล่ม DI-ER CE XIA บทที่ 18-25 และ DI-SAN CE SHANG บทที่ 1-2

2) คำศัพท์และหัวข้อบทเรียนจากแบบเรียนสัมผัสภาษาจีน¹ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เล่ม 1 ถึงเล่ม 6 ฉบับแก้ไขครั้งที่ 2 รวมจำนวน 6 เล่ม รวม 70 บทเรียน เป็นชุดแบบเรียนสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ในกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยทางเอกสาร ใช้วิธีสำรวจข้อมูลทางเอกสารเป็นหลัก โดยเปรียบเทียบระหว่างแบบเรียน HANYU JIAOCHENG DI-YI CE SHANG ถึงเล่ม DI-SAN CE SHANG รวมจำนวน 5 เล่ม รวม 52 บทเรียน และแบบเรียนสัมผัสภาษาจีน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เล่ม 1 ถึงเล่ม 6 รวมจำนวน 6 เล่ม รวม 70 บทเรียน โดยใช้หนังสือหลักสูตรภาษาจีนศึกษานานาชาติ (International Curriculum for Chinese Language Education) สำนักงานใหญ่ขงจื้อ (HANBAN) เป็นตัวชี้วัดโดยเทียบด้านคำศัพท์และหัวข้อบทเรียน

คำศัพท์ที่สำรวจในงานวิจัยนี้เป็นคำศัพท์ที่ปรากฏในประมวลคำศัพท์ท้ายแบบเรียน HANYU JIAOCHENG โดยในงานวิจัยนี้จะเรียกว่า “คำศัพท์ใหม่” แล้วนำคำศัพท์ใหม่เหล่านี้มาเทียบกับตารางคำศัพท์ระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) ทั้ง 6 ระดับของตัวชี้วัดหลักสูตรภาษาจีนศึกษานานาชาติว่าเป็นคำศัพท์ระดับใด โดยจะเรียกคำศัพท์กลุ่มนี้ว่า “คำศัพท์ HSK” ส่วนคำศัพท์ใหม่ที่ไม่ใช่คำศัพท์ HSK จะเรียกว่า “คำศัพท์อื่นๆ” สำหรับแบบเรียนสัมผัสภาษาจีน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นการสำรวจคำศัพท์ที่ปรากฏในประมวลคำศัพท์นำมาเทียบกับคำศัพท์ใหม่ของแบบเรียน HANYU JIAOCHENG ว่าต่างกันหรือไม่ จำนวนเท่าไร หากเหมือนกันก็จะทำการเทียบเพื่อแยกเป็นคำศัพท์ HSK และคำศัพท์อื่นๆ ต่อไป

หัวข้อบทเรียนที่สำรวจเป็นเนื้อหาที่ปรากฏสอนในแบบเรียน โดยยึดหัวข้อบทเรียนที่กำหนดในตัวชี้วัดจำนวน 18 หัวข้อ โดยเรียกว่า “หัวข้อบทเรียนหลัก” ทั้งนี้ในแต่หัวข้อ

¹ แบบเรียนสัมผัสภาษาจีนจัดทำขึ้นตามความต้องการของกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศไทย ร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (Hanban) และสำนักพิมพ์ Higher Education Press กระทรวงศึกษาธิการจีน

บทเรียนหลักยังประกอบไปด้วยหัวข้อย่อยต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น ภายใต้หัวข้อ “ข้อมูลส่วนตัว” ประกอบด้วยหัวข้อย่อยอีก เช่น ชื่อ-นามสกุล อายุ ชั้นปี สถานที่กำเนิด วันเกิด เบอร์โทรศัพท์ ที่อยู่ เป็นต้น และเรียกหัวข้อย่อยจากหัวข้อบทเรียนหลักว่า “หัวข้อบทเรียนย่อย”

จากนั้น นำผลสำรวจแบบเรียนทั้งสองชุดมาวิเคราะห์ เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาแบบเรียนวิชาภาษาจีน ให้ผู้เรียนมีความพร้อมทางทักษะภาษาแห่งศตวรรษที่ 21

ผลการศึกษา

จากการสำรวจจำนวนคำศัพท์ใหม่ที่ปรากฏในแบบเรียน HANYU JIAOCHENG ทั้ง 52 บทเรียน จากแบบเรียน 5 เล่ม มีทั้งสิ้น 1,587 คำ โดยคำศัพท์ใหม่นี้เมื่อเทียบกับตัวชี้วัด คำศัพท์ระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) มีจำนวน 978 คำที่ตรงกับชี้วัด และนอกนั้นเป็นคำศัพท์อื่นๆ จำนวน 609 คำ โดยในแต่ละรายวิชาจำนวนคำศัพท์ HSK มีจำนวนมากกว่าคำศัพท์อื่นๆ โดยจำนวนคำศัพท์ HSK เฉลี่ยวิชาละ 62.50% และคำศัพท์อื่นๆ เฉลี่ยวิชาละ 37.50% ทั้งนี้ คำศัพท์ใหม่ของรายวิชาภาษาจีน I เป็นคำศัพท์ระดับ HSK 1 มากที่สุด คำศัพท์ใหม่ของรายวิชาภาษาจีน II และ III เป็นคำศัพท์ระดับ HSK 3 มากที่สุด และคำศัพท์ใหม่ของรายวิชาภาษาจีน IV และ V เป็นคำศัพท์ระดับ HSK 4 มากที่สุด

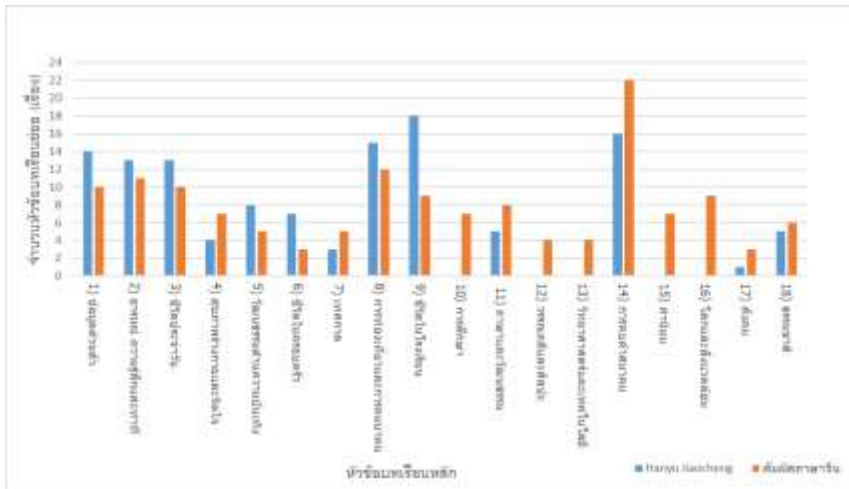
ตารางที่ 1 จำนวนคำศัพท์ใหม่ในแบบเรียน Hanyu Jiaocheng ที่เรียนในรายวิชาภาษาจีน I - V

	วิชาภาษาจีน I (คำ)	วิชาภาษาจีน II (คำ)	วิชาภาษาจีน III (คำ)	วิชาภาษาจีน IV (คำ)	วิชาภาษาจีน V (คำ)	รวม (คำ)
HSK 1	91	31	17	5	2	146 (9.20%)
HSK 2	37	33	41	16	5	132 (8.32%)
HSK 3	29	57	63	48	33	230 (14.49%)
HSK 4	14	31	48	73	73	239 (15.06%)
HSK 5	1	19	34	55	68	180 (11.34%)
HSK 6	0	3	4	27	17	51 (3.21%)
รวมคำศัพท์ระดับ ความรู้ภาษาจีน (HSK)	172 (66.41%)	177 (69.69%)	207 (63.69%)	224 (56.14%)	198 (56.57%)	978 (61.63%)
คำศัพท์อื่นๆ	87 (33.59%)	77 (30.31%)	118 (36.31%)	175 (43.86%)	152 (43.43%)	609 (38.37%)
รวมทั้งสิ้น	259	254	325	399	350	1,587

จากการสำรวจจำนวนคำศัพท์ใหม่ในแบบเรียน HANYU JIAOCHENG ที่ปรากฏในแบบเรียนสัมพันธ์ภาษาจีนเล่ม 1 ถึงเล่ม 6 รวมจำนวน 6 เล่ม รวม 70 บทเรียน มีจำนวนทั้งสิ้น 2,595 คำ เมื่อเทียบกับคำศัพท์ใหม่ของแบบเรียน HANYU JIAOCHENG พบว่ามีจำนวนคำศัพท์ที่เหมือนกันจำนวน 850 คำ

เมื่อนำเนื้อหาบทเรียนมาเทียบกับตัวชี้วัด จากการสำรวจพบว่า หัวข้อในบทเรียนของแบบเรียนทั้งสองชุดมีทั้งเหมือนกันและต่างกัน จากตัวชี้วัด 18 หัวข้อ แบบเรียน HANYU JIAOCHENG มี 14 หัวข้อบทเรียนหลัก ประกอบด้วย 122 หัวข้อบทเรียนย่อย โดยจัดอันดับหัวข้อบทเรียนหลัก 5 อันดับแรกที่มีหัวข้อบทเรียนย่อยมากที่สุด ได้แก่ อันดับที่หนึ่งชีวิตในโรงเรียน คิดเป็น 14.75% อันดับที่สองการคบค้าสมาคม คิดเป็น 13.11% อันดับที่สามการท่องเที่ยวและการคมนาคม คิดเป็น 12.30% อันดับที่สี่ข้อมูลส่วนตัว คิดเป็น 11.48% และอันดับที่ห้ามี 2 หัวข้อ คือ ชีวิตประจำวัน และอารมณ์ ความรู้สึกและท่าที คิดเป็น 10.66% ส่วนหัวข้อบทเรียนของแบบเรียนสัมพันธ์ภาษาจีนมีครบทั้ง 18 หัวข้อบทเรียนหลัก ประกอบไปด้วย 142 หัวข้อบทเรียนย่อย โดยหัวข้อบทเรียนหลัก 5 อันดับแรกที่มีหัวข้อบทเรียนย่อยมากที่สุด ได้แก่ อันดับที่หนึ่งการคบค้าสมาคม คิดเป็น 15.49% อันดับที่สองการท่องเที่ยวและการคมนาคม คิดเป็น 8.45% อันดับที่สามอารมณ์ ความรู้สึกและท่าที คิดเป็น 7.75% อันดับที่สี่มี 2 หัวข้อ คือ ข้อมูลส่วนตัว และชีวิตประจำวัน คิดเป็น 7.04% อันดับที่ห้า คือ โลกและสิ่งแวดล้อม คิดเป็น 6.34%

แผนภูมิที่ 1 เปรียบเทียบจำนวนหัวข้อบทเรียนของแบบเรียน HANYU JIAOCHENG กับแบบเรียนสัมผัสสภาษาจีน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการสำรวจยังพบอีกว่า แบบเรียนทั้งสองมีหัวข้อบทเรียนย่อยที่เหมือนกันจำนวน 63 หัวข้อ สำหรับหัวข้อบทเรียนย่อยที่ต่างกันพบว่ามี 59 หัวข้อที่พบในแบบเรียน HANYU JIAOCHENG แต่ไม่พบในแบบเรียนสัมผัสสภาษาจีน และมี 79 หัวข้อที่พบในแบบเรียนสัมผัสสภาษาจีนแต่ไม่พบในแบบเรียน HANYU JIAOCHENG

รูปหนังสือของแบบเรียน HANYU JIAOCHENG มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา รูปแบบของหนังสือปกสี เนื้อหาบทเรียนสีขาวดำ มีรูปภาพประกอบบทเรียนบ้าง มีส่วนอธิบายไวยากรณ์ ในแต่ละบทเริ่มจากบทสนทนา น้อยบทที่เป็นบทความสั้น รายการคำศัพท์ใหม่ ข้อสังเกต การออกเสียง ไวยากรณ์ สุดท้ายคือแบบฝึกหัด ตัวอักษรที่ใช้เป็นอักษรจีนแบบย่อ คำอธิบายและคำแปลเป็นภาษาอังกฤษ ขนาดและรูปแบบของอักษรเหมาะสมชัดเจน เนื้อหาและไวยากรณ์เรียงจากง่ายไปยาก ตัวละครในบทเรียนเป็นผู้อาศัย ณ ประเทศจีน เช่น นักเรียน อาจารย์ เป็นต้น ทั้งนี้ คณะผู้เขียนเป็นคนจีนภาษาที่ใช้ในหนังสือจึงถูกต้องตามหลักภาษาจีน

อภิปรายผล

1. ด้านคำศัพท์ในแบบเรียน

จากผลสำรวจแบบเรียนที่ใช้เป็นตำราเรียนของรายวิชาภาษาจีน หมวดวิชาศึกษาทั่วไป นั้น เป็นแบบเรียนภาษาจีนที่ดี เหมาะสมใช้เป็นแบบเรียนสำหรับผู้ไม่เคยเรียนภาษาจีนมาก่อน แต่หากนำมาใช้สอนนิสิตผู้เคยเรียนภาษาจีนที่ใช้แบบเรียนสัมผัสภาษาจีน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เล่ม 1 - 6 มาก่อนแล้วพบว่า ทั้งด้านคำศัพท์และหัวข้อบทเรียนของแบบเรียนนั้นมีความซ้ำซ้อน ขาดความต่อเนื่องของความรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาจีนอย่างเด่นชัด

ด้านคำศัพท์ใหม่ของชุดแบบเรียน HANYU JIAOCHENG รวมทั้งสิ้น 1,587 คำ มีคำศัพท์ที่ซ้ำกับแบบเรียนสัมผัสภาษาจีนมากถึง 850 คำ หรือคิดเป็น 53.56% ของคำศัพท์ใหม่ของชุดแบบเรียน HANYU JIAOCHENG โดยคำศัพท์ซ้ำนี้แบ่งเป็นคำศัพท์ HSK 654 คำ และคำศัพท์อื่นๆ 196 คำ ส่วนคำศัพท์ใหม่จริงที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากแบบเรียนชุดนี้มีเพียงจำนวน 737 คำ หรือคิดเป็น 46.44% โดยคำศัพท์ใหม่จริงนี้แบ่งเป็นคำศัพท์ HSK 324 คำ และคำศัพท์อื่นๆ 413 คำ จากตัวเลขแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่จริงจากคำศัพท์อื่นๆ มากกว่าคำศัพท์ HSK ถึงแม้ว่าคำศัพท์อื่นๆ และคำศัพท์ HSK ล้วนมีประโยชน์ต่อผู้เรียนด้านการเพิ่มจำนวนคำศัพท์ก็ตาม หากแต่จากที่สำรวจคำศัพท์อื่นๆ นั้น เป็นการเรียนรู้คำศัพท์ปริมาณที่มากขึ้น โดยไม่ได้ขยายวงคำศัพท์แบบหมวดหมู่ให้แก่ผู้เรียน

ตารางที่ 2 ผลวิเคราะห์คำศัพท์ใหม่แบบเรียน HANYU JIAOCHENG

คำศัพท์ใหม่ แบบเรียน HANYU JIAOCHENG (คำ)	คำศัพท์ซ้ำ (คำ)	คำศัพท์ใหม่จริง (คำ)
คำศัพท์ระดับความรู้ภาษาจีน (HSK 1-6)	978	654 (66.87%)
คำศัพท์อื่นๆ	609	196 (32.18%)
รวมทั้งสิ้น	1,587	850 (53.56%)
		737 (46.44%)

ตัวอย่างจากแบบเรียน HANYU JIAOCHENG ตัวอย่างที่ 1 จากบทที่ 7 你吃什么 (คุณทานอะไร) จากเล่ม DI-YI CE SHANG คำศัพท์ใหม่ที่เกี่ยวกับอาหารในบทเรียนนี้ได้แก่ 米饭 (ข้าวสวย) 鸡蛋 (ไข่ไก่) 汤 (น้ำซุป) 馒头 (หมั่นโถว) 饺子 (เกี๊ยว) 面包 (ขนมปัง) และ 面条 (ก๋วยเตี๋ยว) จากประสบการณ์สอนของผู้วิจัยเมื่อสอนบทเรียนนี้ ผู้เรียนอยากรู้คำศัพท์เพิ่มเติมที่ใกล้เคียงกับวิถีชีวิตของตนเองว่าในภาษาจีนเรียกอย่างไร เช่น ไข่เจียว ข้าวผัด หมูทอด เป็นต้น ตัวอย่างที่ 2 จากบทที่ 19 可以试试吗 (ลองหน่อยได้ไหม) จากเล่ม DI-YI CE XIA บทสนทนานั้นเกี่ยวกับการเลือกซื้อเครื่องแต่งกาย แต่คำศัพท์ใหม่ที่เกี่ยวกับเครื่องแต่งกายกลับมีเพียง 羽绒服 (เสื้อกันหนาวขนเป็ด) คำเดียวเท่านั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเพิ่มเติม คำศัพท์ว่า 裙子 (กระโปรง) กลับพบว่าเป็นคำศัพท์ใหม่ในบทที่ 15 เล่ม DI-ER CE XIA ส่วนคำว่า T 恤 (เสื้อยืด) 衬衫 (เสื้อเชิ้ต) 裤子 (กางเกง) กลับไม่พบว่าเป็นคำศัพท์ใหม่ ที่ผู้เรียนจะได้เรียนจากแบบเรียนนี้ จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าจำนวนและวงคำศัพท์ของคำศัพท์ใหม่ในแบบเรียน HANYU JIAOCHENG นั้นมีปริมาณน้อยสำหรับผู้เรียนที่เคยเรียนภาษาจีนด้วยแบบเรียนสัมผัสภาษาจีนมาก่อน

จากตัวชี้วัดของหลักสูตรภาษาจีนศึกษานานาชาติที่กำหนดคำศัพท์ระดับความรู้ภาษาจีนไว้ทั้งหมด 5,000 คำ โดยแบ่งออกเป็น 6 ระดับ (HSK 1 – 6)¹ จากคำศัพท์ใหม่ทั้งหมดในชุดแบบเรียน HANYU JIAOCHENG ผู้เรียนจะได้เรียนรู้คำศัพท์ HSK จากแบบเรียนชุดนี้เพียง 978 คำ แบ่งเป็น HSK 1 จำนวน 146 คำ HSK 2 จำนวน 132 คำ HSK 3 จำนวน 230 คำ HSK 4 จำนวน 239 คำ HSK 5 จำนวน 180 คำ และ HSK 6 จำนวน 51 คำ เมื่อเทียบกับตัวชี้วัด พบว่าส่วนมากเป็นคำศัพท์ระดับความรู้ภาษาจีนในระดับ 1-3 คิด

¹ คำศัพท์ระดับความรู้ภาษาจีนระดับ 1 (HSK 1) จำนวน 150 คำ

คำศัพท์ระดับความรู้ภาษาจีนระดับ 2 (HSK 2) จำนวน 300 คำ โดยเป็นคำศัพท์ HSK 1 จำนวน 150 คำ เพิ่มคำศัพท์ใหม่อีก 150 คำ คำศัพท์ระดับความรู้ภาษาจีนระดับ 3 (HSK 3) จำนวน 600 คำ โดยเป็นคำศัพท์ HSK 2 จำนวน 300 คำ เพิ่มคำศัพท์ใหม่อีก 300 คำ คำศัพท์ระดับความรู้ภาษาจีนระดับ 4 (HSK 4) จำนวน 1,200 คำ โดยเป็นคำศัพท์ HSK 3 จำนวน 600 คำ เพิ่มคำศัพท์ใหม่อีก 600 คำ คำศัพท์ระดับความรู้ภาษาจีนระดับ 5 (HSK 5) จำนวน 2,500 คำ โดยเป็นคำศัพท์ HSK 4 จำนวน 1,200 คำ เพิ่มคำศัพท์ใหม่อีก 1,300 คำ คำศัพท์ระดับความรู้ภาษาจีนระดับ 6 (HSK 6) จำนวน 5,000 คำ โดยเป็นคำศัพท์ HSK 5 จำนวน 2,500 คำ เพิ่มคำศัพท์ใหม่อีก 2,500 คำ

เป็น 97.33% 88.00% และ 76.76% ตามลำดับ ส่วนน้อยเป็นคำศัพท์ระดับ 4-6 อยู่ที่ 39.83% 13.85% และ 2.04% ตามลำดับ จากตัวเลขดังกล่าวดังนั้น ความรู้ด้านคำศัพท์ระดับความรู้ภาษาจีนของผู้เรียนที่ใช้แบบเรียน HANYU JIAOCHENG เป็นสื่อการเรียนนั้น น่าจะอยู่ประมาณระดับ 3 (ระดับกลาง) เท่านั้น

ผู้วิจัยมองว่าการที่ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ด้านคำศัพท์ HSK ระดับ 1 – 6 ให้มากขึ้น มีผลดีต่อการเพิ่มปริมาณและวงคำศัพท์ของผู้เรียนเอง นอกจากสามารถนำไปพัฒนาเพื่อการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) แล้ว ยังสามารถพัฒนาทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อีกด้วย เนื่องจากคำศัพท์เปรียบเสมือนจิ๊กซอว์พื้นฐานตัวสำคัญตัวหนึ่งในการเรียนรู้ หากผู้เรียนมีวงคำศัพท์ที่กว้างขวาง และปริมาณมากจะดีต่อการสื่อสารและการเรียนรู้

2. ด้านหัวข้อบทเรียนในแบบเรียน

จากผลสำรวจชุดแบบเรียน HANYU JIAOCHENG มีหัวข้อบทเรียนรวมทั้งสิ้น 122 หัวข้อบทเรียนย่อย ทั้งนี้มีหัวข้อบทเรียนย่อยที่เหมือนกันกับแบบเรียนสัมผัสภาษาจีนถึง 63 หัวข้อ คิดเป็น 51.64% ดังนั้นหัวข้อบทเรียนย่อยที่ผู้เรียนได้เรียนใหม่จริงมีเพียง 59 หัวข้อ คิดเป็น 48.36% จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนจะได้เรียนหัวข้อใหม่เพิ่มเติมจากแบบเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพียงกึ่งหนึ่งเท่านั้น นอกจากนี้ จากหัวข้อบทเรียนหลักในตัวชี้วัด 18 หัวข้อนั้น พบว่าในมี 4 หัวข้อที่ชุดแบบเรียน HANYU JIAOCHENG ไม่มีในบทเรียน ได้แก่ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โลกและสิ่งแวดล้อม วรรณคดีและศิลปะ และ ค่านิยม ซึ่งหัวข้อเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างมากในด้านการเรียนรู้เพื่อเข้าใจ ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมจีน ระบบความคิดของชาวจีน งานวรรณกรรมและงานศิลปะจีน ทั้งยังสามารถเปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่างประเทศจีนกับต่างประเทศในด้านข้ามวัฒนธรรมด้วย

ผู้วิจัยมองว่า หัวข้อในบทเรียนควรมีเนื้อหาที่หลากหลาย ทันสมัยกับยุคปัจจุบัน นอกจากผู้เรียนจะได้เพิ่มวิสัยทัศน์แล้ว ผู้เรียนก็จะยังได้เรียนรู้คำศัพท์ต่างๆ มากยิ่งขึ้นตามหัวข้อเรียนนั้นๆ อีกด้วย ดังนั้นตามที่ผลสำรวจแบบเรียนสัมผัสภาษาจีน ชั้นมัธยมศึกษาตอน

ปลายและแบบเรียน HANYU JIAOCHENG พบว่ามีความซ้ำซ้อนทางคำศัพท์และหัวข้อบทเรียนจำนวนมาก ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนที่ใช้แบบเรียนดังกล่าวเสียโอกาสทางการพัฒนาทักษะความรู้ภาษาจีน กลับต้องเรียนในสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว ยกตัวอย่างเช่น บทที่ 7 我们那儿的冬天跟北京一样冷 (ฤดูหนาวที่นั่นของเรานาวเหมือนกับปักกิ่ง) จากแบบเรียน HANYU JIAOCHENG เล่ม DI-ER CE SHANG และบทที่ 10 城市 (เมือง) จากแบบเรียน สัมผัสภาษาจีน เล่มที่ 2 โดยมีหัวข้อเรียนคล้ายกัน คือ สภาพภูมิอากาศ เป็นต้น

3. ด้านรูปแบบของแบบเรียน

จากผลสำรวจด้านรูปแบบของแบบเรียน HANYU JIAOCHENG พบว่า โดยรวมของรูปลักษณะหนังสือดี เนื้อหาเรียงจากง่ายไปยาก สำหรับความน่าสนใจทางเนื้อหาบทเรียนนั้น เนื่องจากวัตถุประสงค์ของแบบเรียนนี้ให้ความสำคัญต่อไวยากรณ์เป็นหลัก ฉะนั้นเนื้อหาและรูปแบบประโยคของบทเรียนจะอิงตามหัวข้อไวยากรณ์ และนี้อาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้บทเรียนไม่ค่อยมีความสัมพันธ์ทางเนื้อหาระหว่างบทเรียนต่อบทเรียนมากนัก ยกตัวอย่างเช่น จากเล่ม DI-ER CE SHANG บทที่ 1 田芳去哪儿了 (เถียนฟางไปไหนแล้ว) บทที่ 2 玛丽哭了 (แมรี่ร้องไห้แล้ว) บทที่ 3 我吃早饭就来了 (ฉันทานอาหารเช้าก็มาเลย) บทที่ 4 我都做对了 (ฉันทำถูกต้องทั้งหมดเลย) บทที่ 5 我来了两个多月了 (ฉันมาได้สองเดือนกว่าแล้ว) ทั้ง 5 บทนี้มีวัตถุประสงค์ที่สอนไวยากรณ์ 了 ในรูปแบบโครงสร้างและบริบทที่แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ด้านความเชื่อมโยงทางด้านไวยากรณ์ที่นำมาสอนในบทเรียนที่ต่อเนื่องกัน ข้อดี คือ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากอิงรูปแบบไวยากรณ์มากเกินไป ข้อเสีย คือ ทำให้ยากต่อการเรียงเรียงเรื่องราวของบทเรียนให้สอดคล้องกัน ปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้แบบเรียนเป็นที่น่าสนใจ คือ แบบเรียนมีเนื้อหาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง ซึ่งแบบเรียน HANYU JIAOCHENG ขาดเนื้อหาที่ทันสมัย ไม่ว่าจะเป็นคำศัพท์เนื้อหาในบทเรียน ยกตัวอย่างด้านคำศัพท์ เช่น ในการขอช่องทางการติดต่อจากคู่สนทนา นอกจากขอเบอร์โทรศัพท์ (电话号码) เบอร์มือถือ (手机号码) หรือที่อยู่ (地址) แล้วนั้น ปัจจุบันนิยมใช้วิธีการติดต่ออื่น เช่น อีเมล (电子邮件) WeChat (微

信) Weibo (微博) Facebook (脸书) เป็นต้น จึงผู้วิจัยคิดเห็นว่าควรมีคำศัพท์เหล่านี้ด้วย ด้านเนื้อหาในบทเรียน เช่น วิธีการชำระสินค้านอกจากการชำระเงินสด (現金) แล้ว ปัจจุบันผู้คนใช้วิธีการชำระทางอิเล็กทรอนิกส์กันมากขึ้น ดังนั้นจึงควรมีคำศัพท์ใหม่ๆ เช่น Mobile Payment (移动支付) QR Code payment (二维码支付) Alipay (支付宝) เป็นต้น

จากผลการสำรวจและวิเคราะห์ข้างต้น ทำให้สรุปได้ว่าแบบเรียนภาษาจีน HANYU JIAOCHENG ซึ่งเป็นแบบเรียนวิชาภาษาจีนของนิสิตปัจจุบัน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ที่เรียนวิชาภาษาจีนในหมวดศึกษาทั่วไปเป็นวิชาเลือกเสรี หรือวิชาโทวิชาเฉพาะเลือกนอกสาขาวิชาเอก ถึงแม้ว่าแบบเรียนชุดนี้เป็นสื่อการสอนภาษาจีนที่ได้รับความนิยมอย่างมากชุดหนึ่งก็ตาม เนื่องจากแบบเรียนสัมผัสภาษาจีน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 6 เล่มเมื่อเทียบกับแบบเรียน HANYU JIAOCHENG จำนวน 5 เล่มนั้น ได้ผลวิเคราะห์ว่าแบบเรียนทั้งสองชุดมีความซ้ำซ้อนทางคำศัพท์และหัวข้อบทเรียนเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะส่งผลให้นิสิตที่ใช้แบบเรียนดังกล่าวเสียโอกาสทางการพัฒนาทักษะความรู้ภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้นเมื่อเรียนภาษาจีนต่อในระดับอุดมศึกษาแล้วยังต้องเรียนในสิ่งที่ตนเคยได้เรียนรูมาแล้วในระดับมัธยมศึกษา

วิภาวรรณ สุนทรจามร (2559) ได้สรุปภาพรวมประเด็นปัญหาในปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนทุกระดับการศึกษาในประเทศไทย หนึ่งในประเด็นที่กล่าวถึงคือ ปัญหาด้านสื่อการสอน พบว่ายังขาดแบบเรียนภาษาจีนที่มีเนื้อหาความรู้อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะที่สามารถเชื่อมโยงความรู้จากระดับมัธยมศึกษาสู่ระดับอุดมศึกษา

เนื่องด้วยปัจจุบันเป็นการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 การเรียนการสอนมุ่งเสริมสร้างทักษะ 3Rs 8Cs ให้ผู้เรียนมีความรู้รอบด้าน มีทักษะด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี มีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความรับผิดชอบต่องานและสามารถปรับตัวยืดหยุ่นได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นในการเรียนการสอนภาษานอกจากจะสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านภาษาแล้วยังต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ มีพื้นฐานความรู้ที่แน่นสามารถ

เรียนรู้ต่อยอดด้วยตนเองได้ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เหมาะสมในแต่ละสังคมและอาชีพได้ โดยทักษะต่างๆ เหล่านี้สามารถสอดแทรกในเนื้อหาบทเรียน แบบฝึกหัด และฝึกฝนในกิจกรรมต่างๆ ของวิชาเรียนและบทเรียนได้ โดยประเด็นนี้แบบเรียน HANYU JIAOCHENG ถึงแม้มีแบบฝึกหัดท้ายบททุกบทเรียน แต่โดยมากเป็นข้อเขียน ไม่มีความหลากหลาย ไม่มีกิจกรรมท้ายบทเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ และไม่มีเกร็ดความรู้เชิงความคิด ศิลปวัฒนธรรมจีนสอดแทรกในแบบเรียน การเรียนภาษานั้นการฝึกฝนเป็นเรื่องสำคัญ ฝึกฝนเพื่อให้เกิดความชำนาญ มิเช่นนั้นแล้วผู้เรียน เรียนเพียงแค่ว่าแต่ไม่สามารถปฏิบัติและใช้จริงได้ ส่วนเกร็ดความรู้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้รอบตัวมากยิ่งขึ้น เข้าใจในบทบาทหน้าที่ในบริบทต่างวัฒนธรรมอีกด้วย

จากประเด็นข้างต้นผู้วิจัยมองว่าแบบเรียนสัมผัสภาษาจีนกลับมีรูปแบบนำเสนอบทเรียนได้ดีกว่า ยกตัวอย่างเช่น บทที่ 10 有趣的节日 (เทศกาลที่สนุกสนาน) จากเล่มที่ 3 บทนี้เนื้อเรื่องเกี่ยวกับเทศกาล โดยมีเทศกาลตรุษจีนเป็นหลักในการนำเสนอ มีทั้งคำศัพท์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับเทศกาลตรุษจีน และยังมีเนื้อหาเกี่ยวกับเทศกาลที่น่าสนใจของประเทศต่างๆ เพิ่มเติมอีกด้วย ได้แก่ เทศกาลสงกรานต์ของประเทศไทย เทศกาลโฮลีสของประเทศอินเดีย เทศกาลปามะเชือเทศของประเทศสเปน ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจสังคมข้ามวัฒนธรรมผ่านบทเรียน มีรูปภาพประกอบทำให้ผู้เรียนนึกภาพบรรยากาศได้ง่าย มีหัวข้อกิจกรรมให้ปฏิบัติ เช่น หาข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาลของประเทศต่างๆ ในอินเทอร์เน็ต แล้วนำข้อมูล รูปภาพมาแนะนำในชั้นเรียนโดยใช้สื่อ Power point ในการนำเสนอ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผู้เรียนจะได้ทั้งความรู้ ความสนุกสนานไปกับบทเรียน และยังได้ฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและนำเสนอซึ่งเป็นทักษะหนึ่งใน 8Cs ที่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พึงมีอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

การเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อให้ผู้เรียนเป็นบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 ได้นั้น จะพึงถือการสอน (แบบเรียน) อย่างเดียวไม่ได้ ทว่าต้องอาศัยหลักสูตร แบบเรียน ผู้สอน ผู้เรียนเป็นองค์ประกอบร่วมกัน โดยดำเนินตามนโยบายในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นระบบ วัตถุประสงค์เพื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพอันสูงสุดต่อผู้เรียน

ด้านหลักสูตร หมวดวิชาศึกษาทั่วไปในระดับอุดมศึกษาควรปรับปรุงรายวิชาภาษาจีนโดยยกระดับและพัฒนาเนื้อหาในการเรียนการสอนให้มีความเข้มข้นขึ้น และ/หรือเพิ่มรายวิชาภาษาจีนเพื่ออาชีพในด้านต่างๆ เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ของผู้เรียนในยุคปัจจุบันและสังคมโลก วัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง ต่อยอดทักษะทางภาษาจากพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนพัฒนาสู่ระดับสูงยิ่งขึ้น พร้อมสร้างศักยภาพผู้เรียนให้มีความพร้อมสู่อาชีพในยุค 4.0 ได้

ด้านแบบเรียน ผลิตแบบเรียนภาษาจีนที่มีเนื้อหาบทเรียนทันสมัย เพิ่มพูนความรู้ภาษาจีนทั้งทักษะทางภาษา ศิลปวัฒนธรรมไทย-จีนเชิงเปรียบเทียบ โดยมีหัวข้อที่ครอบคลุมและมีความหลากหลาย ให้ผู้เรียนมีความรู้ทางสังคมพหุวัฒนธรรม อีกทั้ง แบบเรียนควรออกแบบเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาด้วยตนเองได้ ออกแบบแบบฝึกหัดท้ายบทที่มีความหลากหลาย และกิจกรรมที่สร้างสรรค์ควบคู่กับบทเรียน เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ ฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในบริบทต่างๆ ได้ ใช้สื่อเทคโนโลยีเป็น มีความคิดริเริ่ม เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น และแก้ปัญหาได้ ดังนั้น ผู้เรียนจะไม่เพียงแต่เป็นภาษา อีกทั้งยังได้บ่มเพาะทักษะของบุคคลในศตวรรษที่ 21 อีกด้วย

ด้านผู้สอน ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บรรยายเป็น “โค้ช” เปลี่ยนจากผู้ให้ความรู้เป็นผู้ให้ทักษะ ใช้หลักการผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเรียนรู้ สอนแบบ Active Learning อีกทั้งใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีเพื่อบูรณาการเรียนการสอน

ด้านผู้เรียน ผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 จำต้อง “เรียนเป็น” ตามแบบ “การเรียนรู้ 4 แบบ”¹ หมายถึง ผู้เรียนสามารถนำความรู้มาปฏิบัติใช้สื่อสาร ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อสืบทอดอาชีพของตนเองได้

¹ การเรียนรู้ 4 แบบ คือ การเรียนเพื่อรู้ การเรียนเพื่อปฏิบัติได้ การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน และการเรียนรู้เพื่อชีวิต (อดุลย์, 2557)

เอกสารอ้างอิง

- นริศ วศินานนท์. 2559ก. “การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย.” **วารสารจีนศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์** 9 (2): 263-287.
- นริศ วศินานนท์. 2559ข. รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับอุดมศึกษา. สำนักเลขาธิการการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 108 หน้า.
- นันทนา กะหมายสม. 2559. “บทบาทอาจารย์ผู้สอนในบริบทใหม่ที่เปลี่ยนไปในศตวรรษที่ 21 กับการสอนภาษาจีนในสถาบันอุดมศึกษาไทย.” **พินเนศวร์สาร** 12 (2): 187-197.
- เบญจวรรณ ถนอมชยวัช, ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, วุฒิชัย เนียมเทศ และ ณัฐวิทย์ พจนตันติ. 2559. “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21: ความท้าทายในการพัฒนานักศึกษา.” **วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้** 3 (2): 208-222.
- ภูวกร ฉัตรบำรุงสุข. 2559. รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับมัธยมศึกษา. สำนักเลขาธิการการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 188 หน้า.
- ระบบสารสนเทศนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2553. รายงานการลงทะเบียน. <https://regis.ku.ac.th>, 8 มกราคม 2563.
- วัชรภรณ์ จุฑะวงศ์. 2560. “หนังสือเรียนภาษาจีนกับการพัฒนาทักษะภาษาจีนของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย.” **วารสารบัณฑิตวิจัย** 8 (1) : 1-16.
- วิภาวรรณ สุนทรจามร. 2559. รายงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยภาพรวม. สำนักเลขาธิการการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 66 หน้า.

- อดุลย์ วังศรีคุณ. 2557. “การศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21: ผลผลิตและแนวทางการพัฒนาอาจารย์.” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 8 (1): 1-17.
- อรรถพรณ ฤทธิ์มัน. 2561. “ข่าวที่ 65/2561 รพช.ศธ.นพ.อุดม คชินทร ร่วมงานมหกรรมอุดมศึกษา.” <https://www.moe.go.th/websm/2018/1/065.html>. 8 กุมภาพันธ์ 2563.
- อัญชลี จันทร์เสม, วาสนา นามพงศ์, สมบุญ ปิยะสินธุ์ชาติ, อภิสิทธิ์ ฤกษ์อนันต์, ศุภชัย จังศิริวิทยากร, เหยียน ถิ เจียมและ เฉิน ถิ บิ๊ก ถาว. 2559. “ทักษะในศตวรรษที่ 21 กับการจัดการศึกษาภาษาต่างประเทศ: จากนโยบายถึงผู้สอน.” วารสารบรรณศาสตร์ มศว 9 (2): 114-123.
- อุทัยวรรณ เฉลิมชัย. 2550. “การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน.” https://www.moe.go.th/moe/upload/hotnews/htmlfiles/1_4_8_5_9_-8246.html, 8 มกราคม 2563.
- Confucius Institute Headquarters (Hanban). 2014. **International Curriculum for Chinese Language Education**. Beijing Language and Culture University Press, China.
- 金飞飞等. (2012). 体验汉语 (泰语版, 第二版) 高中 1 学生用书. 北京: 高等教育出版社.
- 金飞飞等. (2012). 体验汉语 (泰语版, 第二版) 高中 2 学生用书. 北京: 高等教育出版社.
- 金飞飞等. (2012). 体验汉语 (泰语版, 第二版) 高中 3 学生用书. 北京: 高等教育出版社.
- 金飞飞等. (2012). 体验汉语 (泰语版, 第二版) 高中 4 学生用书. 北京: 高等教育出版社.

金飞飞等. (2012). **体验汉语（泰语版，第二版）高中 5 学生用书**. 北京：高等教育出版社.

金飞飞等. (2012). **体验汉语（泰语版，第二版）高中 6 学生用书**. 北京：高等教育出版社.

乔治·J·波斯纳 [美]. (2007). **课程分析（第三版）**. 上海：华东师范大学出版社.

杨寄洲等. (2018). **汉语教程（第三版）第一册上**. 北京：北京语言大学出版社.

杨寄洲等. (2019). **汉语教程（第三版）第一册下**. 北京：北京语言大学出版社.

杨寄洲等. (2019). **汉语教程（第三版）第二册上**. 北京：北京语言大学出版社.

杨寄洲等. (2016). **汉语教程（第三版）第二册下**. 北京：北京语言大学出版社.

杨寄洲等. (2016). **汉语教程（第三版）第三册上**. 北京：北京语言大学出版社.